

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефон: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНІОСОЗ (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250

PIK LXXXVII. Ч. 75. ДЖЕРЗІ СІТІ ІНЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го КВІТНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 1, 1980 No. 75 VOL. LXXXVII.

ПОМЕР ВЛАДИКА ЯРОСЛАВ ГАБРО, ЄПІСКОП В ЧІКАГО

Світлої пам'яті Владика Ярослава Габро

Чикаго (Л.Г.). — Від минулої п'ятниці, 28-го березня 1980 р., вечора це «Місто вітрів», зокрема українська громада в ньому, як і в шлії країні, стоїть під знаком великої втрати, що її вона зазнала зі смертю Преосвященнішого Владика Ярослава Габро, єпарха Чикаго. Смерть наступила згаданої п'ятниці о. год. 5.05 по полудні в шпиталі Матері Божої з Назарету та в приватності двох сестер Владика, Маріани і Стефанії, канцлера дієцезії о. крил. Василя Білинського, о. прел. Ярослава Свищука та шпитальних капеланів. Помер Владика після короткої, але дуже важкої недуги на 60-му році життя.

В суботу, 29-го березня, тіло Владика перевезено з похоронного заведення Капі до катедральної храму св. Миколая, де й почалися єрейські похорони. Перевезення тілених останків Владика до катедри супроводили, разом з духовенством, місцеві церковні і громадські організації, молоді Пласту і СУМА з прапорами, та велика громада.

Відправи та обряди єрейських похоронів мали продовжуватися в неділю, а сам похорон та перевезення тілених останків покійного Владика з церкви на цвинтар св. Миколая заповіджені на відвіток, 1-го квітня 1980, в год. 10-й перед полуднем.

Негайно після смерті Владика Ярослава в його канцелярії зібрався єпархальний консулатори й обрали о. канцлера Василя Білинського на адміністратора єпархії до часу призначення наступника покійного Владика.

Св. п. Владика Ярослава Габро, син бл. п. Івана і бл. п. Катерини з дому Тимуша, народився в Чикаго 31-го липня 1919-го року. Був християнин і миропомазаний та прийняв перше св. При-

найвищий суд стейту Массачусетс, який раніше уневажнив стейтовий закон про привертнення молитви у публічних школах, подав до відома в обширній заяві, що це рішення основане на подібних рішеннях Найвищого Суду ЗСА. Новий закон стейту Массачусетс зобов'язував публічні школи дати дозвіл учителям на початку шкільного дня кілька хвилин на молитву. Подібні закони в інших стейтах теж уневажнили суди, відкликаючи на перший додаток до Конституції ЗСА, в якому є мова про сепарацію церкви і держави.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ ОКРУЖНИЙ СУД Нью-Йорку засудив італійського фінансиста Мішеля Сандону за те, що він присвоїв собі 45 мільйонів доларів Крайового банку ім. Френкліна, довівши цю сильну фінансову установу до повного банкрутства в 1974 році. Сандона — це колишній фінансовий дорадник Ватикану, який збудував фінансову імперію вартості 500 мільйонів доларів, включившись в американський фінансовий світ. У зв'язку з банкрутством згаданого банку ще раніше засуджено 12 осіб.

КОНГРЕС ЗСА ЗАТВЕРДИВ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПЛАН ПРЕЗИДЕНТА КАРТЕРА

Вашінгтон. — У четвер, 27-го березня, Сенат ЗСА затвердив комплексний енергетичний план президента Джіммі Картера на наступних десяти роках, головною метою якого є збільшити домашню продукцію пального і в той спосіб зредукувати до мінімуму залежність країни від імпортованої нафти. План перейшов відношенням голосів 66 до 31. Після узгодження комісіями, цей план вже раніше апробувала Палата Репрезентантів ЗСА.

В основі плану є наложення податків на надмірні прибутки нафтових компаній на загальну суму 227,7 бильйона доларів в наступних десятих роках, а ці фонди будуть вжиті на стимулювання домашньої продукції пального та шукання нових джерел енергії. Проти цього плану голосували сенатори, які репрезентують стейти багаті на запаси нафти, однак сенатор Рассел Лонг з Луїзіани, не зважаючи на те, що до нього прихильно ставляться «нафтові магнати» ЗСА, вповні підтримував цей законопроект і після його апробати заявив: «Ці, що платитимуть податок можуть собі на це дозволити і ніхто з них не піде на велфер».

План президента Картера дещо комплікує раніше його зарядження щодо до-

даткового мита на імпортовану нафту, що піднесе ціну на бензину на 10 центів за галлон, бо деякі члени Палати Репрезентантів противляться цьому зарядженню у наслідок апробати комплексного законопроекту. Президент Картер заявив, що він накладе вето на будь-які спроби законодавців скасувати це мито.

Податки за надмірні прибутки, згідно з планом будуть наложені на 12,000 американських продуктів нафти та на 2 мильйони власників земель, що їх вони «рентують» на продукцію нафти. Платення податків увійде в життя ретроактивно від 1 березня ц.р. План відтяжить біля 137 бильйонів доларів від громадян-платників податків з приходу, уможливить ужити 54 бильйони доларів на допомогу бідним родинам в оплачуванні пального і примітити 34 бильйони доларів для стимулювання нових енергетичних програм, включно з пошукуванням нових джерел енергії.

Залежно від того як зростатимуть ціни на нафту, план президента Картера може бути припинений вже в 1988 році або й продовжений до 1991 року. Хоча у плані говориться про податки на надмірні прибутки, в дійсності це відноситься до підвищення цін на нафту.

ВАШІНГТОН ОБВИНУВАЄ КУБУ У ВИСИЛАННІ ТЕРОРИСТІВ ДО САЛЬВАДОРУ

Вашінгтон, Д. К. — Американський уряд офіційно звинуватив Кубу у доставі зброї і висиланні вишколених терористів до комуністичних підвирних дій у Ель Сальвадор. Представники Державного Департаменту та Департаменту Оборони твердять, що в їх руках є неспростовані докази про кубинське пов'язання з подіями в Ель Сальвадорі.

Як відомо, Ель Сальвадор тепер перетворився на арену братовбивчої боротьби між лівими і правими фракціями від жовтня 1979 року, коли уряд президента Картера дав підтримку військовому перевороту, по якому створено цивільно-військовий уряд. Розрухи та терор у Сан Сальвадорі, столиці країни, збільшилися до тієї міри, що Державний Департамент ЗСА був змушений відкликати багатьох американських дипломатів з родинами звідти, побоюючись за їхню безпеку.

Зізнаючи перед Конгресовою комісією, Френк Креймер, заступник Секретаря Оборони, заявив, що уряд Гондурасу впевняє, що в кубинці живають Гондурас за шлях для перекидан-

ня в Ель Сальвадор терористів і зброї. В цьому процесі беруть активну участь гондураські прокомуністичні групи. Ці факти також підтвердив Джон Бушнел, асистент заступника Державного Секретаря, який як і Креймер, знімав у справі воєнної допомоги в сумі 9 мильйонів доларів для Гондурасу та Ель Сальвадору. Обидва вони кажуть про тісні зв'язки між Фіделем Кастром і комуністичними керівниками в середній Америці. Роль Куби у підвирних діях Середньої та Південної Америки добре відома Урядові ЗСА. Згідно з повідомленням «Сі-Ай-Ей» кубинці вишколили 50 провідників-терористів з трьох різних сальвадорських комуністичних груп, які тепер ведуть терористичну діяльність у Сальвадорі.

Американські урядові чинники є переконані, що, якщо ЗСА займуть таке саме становище відносно Сальвадору, яке вони зайняли відносно Нікарагви, то комуністичні режими з допомогою Куби повстануть не тільки в Ель Сальвадорі, але також в Гватемалі та в інших центрально-американських країнах.

Побудова нової ракетної системи ЗСА натрапляє на труднощі

Вашінгтон. — План Пентагону побудувати нову систему міжконтинентальних ракет типу МХ коштує 34 бильйони доларів натрапляє на нові труднощі у наслідок гострих протестів населення стейтів Юта і Невада, в яких ці ракети мали б бути розміщені у підземних сховищах на землях, що їх власником є федеральний уряд ЗСА.

У середу, 26-го березня, губернатори тих стейтів, Скотт Матесон і Роберт Ліст, висловили заурбобання населення в Палаті Репрезентантів ЗСА, де вони зізнавали перед підкомісією асигнацій фондів. Хоча вони в основному підтримують план Пентагону, губернатори Матесон і Ліст вважають, що з уваги на цілий ряд проблем пов'язаних з новою системою ракет, зокрема економічного поряд-

ку, справу слід перевірити, взявши до уваги можливість розміщення ракет також в інших стейтах, наприклад, в Тенсесі, Вайомінгу, Північній Дакоті і Нью Мексико. Вони не приховували факту, що за рухом спротиву населення іхніх стейтів стоять прихильники вдержання чистоти оточення.

Згідно з планом Пентагону, 200 ракет типу МХ мали б бути розміщені у 4,600 підземних сховищах на пустинних землях стейтів Юта і Невада. Ці ракети мали б бути у майже постійному русі.

Підсекретар Департаменту лєтунства Антонія Шасс, зізнаючи також перед цією комісією, підтвердила, що спеціальні розглядають можливість розміщення ракет також в Тенсесі і Нью Мексико.

Д-Р БЖЕЗІНСЬКІ ОБЩЮЄ ДАЛЬШУ ПІДТРИМКУ УКРАЇНСЬКИМ ПОЛІТИЧНИМ В'ЯЗНЯМ

Проф. Збігнєв Бжезінський у розмові з д-ром Юліаном Кулясом

Вашінгтон, Д. К. (УККА) — В понеділок 10-го березня 1980 року д-р Збігнєв Бжезінський, голова Крайової Ради Безпеки та найближчий дорадник президента Картера, заявив д-рові Юліанові Кулясові, що він далі буде старатися про звільнення українських політичних в'язнів.

Цю заяву зробив д-р Бжезінський під час приватної зустрічі з д-ром Кулясом, головою Української Американської Демократичної Організації в Іллінойі і заступником голови Відділу УККА в Чикаго. Д-р Бжезінський зложив подяку на руки д-ра Куляса для української громади в Чикаго за відзначення його грамотою «Мужа Року» під час святкування річниці Української незалежності в січні ц.р.

В розмові д-р Бжезінський заявив, що він має особливе почування до українського народу, бо з усіх європейських народів найбільш покривджений є український народ.

Згадуючи про права людини, д-р Бжезінський сказав, що президент Картер продовжуватиме вважати проблему прав людини інтегральною частиною своєї закордонної політики.

Д-р Бжезінський також запевнив, що він ніколи не забуде про тих українських політичних в'язнів, які карються по тюрмах, і що він при всіх можливостях буде старатися про їх звільнення.

В Польщі також зникають дисиденти

Варшава, Польща. — Скриптобівства, що їх доконують більшовики на своїх противників, знов стають широко приміняваним засобом у їхній політиці. І тільки частина тих жертв стає загальною відомою. Більшість ніколи не викрита і ніхто, крім обвинувиків, про них не знає. Морг, доканий більшовиками на особи сл.п. Володимира Івасюка, пригадує нам про це і є черговою пересторогою.

У Польщі зростає опозиція до комуністичного уряду і до російського диктату. Напад «хуліганів», тобто замаскованих членів компартії, як агентів УБ (Уряд Безпеченства) в Польщі на дисидентів справе не нова і повторюється вона дуже часто. В січні

Активний діяч Демократичної партії, д-р Куляс приїхав до Америки малим хлопцем з батьками в 1950 році і спочатку перебував з родиною в стейті Джорджія, звідки переїхав з родиною до Чикаго. Тут Юліан закінчив середню і вищу школи, досягнувши звання адвоката; він теж виховувався в СУМА.

Від кількох літ він надзвичайно активний в українському громадсько-культурному та політичному житті. Він був першим головою Відділу УККА, коли такий було організовано в Чикаго в 1975 році, а тепер д-р Куляс — заступник голови цього ж Відділу і робить дуже багато серед американців для української справи.

Д-р Куляс — також президент української щоденно-політичної спілки «Певність», що має понад 54 мильйони доларів капіталу. Як адвокат він має успішну практику та є полковником в резерві американської армії. Свій організаційний та дипломатичний хист д-р Куляс блискуче виявив як предсідник Грського СКВУ, що відбувся в дислопаді 1978 року в Нью Йорку.

Молодий брат Юліана Мирон нещодавно виграв премію до Іллінойської легіслатури великою більшістю голосів. Як його старший брат, Мирон бере активну участь в українському громадському житті.

цього року «зник» без сліду активний діяч самостійних Вільних Професійних Спілок Побережжя (Вольне Звйонзкі Заводове Вибжежє), Тадеуш Шепаньський, 15 січня викинено його з праці в гданському заводі «Електромонтаж» за участь у складанні вінків під брамою корабельних верстатів у Гданську з нагоди річниці масакри польським військом і поліцією робітників, а 16 січня бачили його востаннє в трамваї в середмісті Гданська. В останніх днях вилонено його тіло в річці Мотлава, допливі до Вісли. Польські самостійницькі кола були дуже занепокоєні зникненням Т. Шепаньського, бо з досвіду знали про бандитські методи комуністичного уряду. Тепер їх побоювання потвердилися.

Совсти обвинувачують двох американців у шпигунстві

Москва. — Совєтський офіціоз, «Ізвестія», у виданні з 27-го березня ц.р., обвинуватив двох колишніх працівників американської амбасаді в Москві у шпигунстві ще в 1974 році.

Газета розповідає як то в тому році Гаррі Велдербі і Річард Корбін всадили в дуло шутногого дерева електронічні підслухові апарати біля військової інсталяції недалеко від Москви. Однак, всевидючі органи безпеки «відкрили затию» ворога», бо «штучне дере-

во» це була сосна, яка дуже відрізнялась від осикової гуші. Поліціанти перехопили Велдербі і Корбіна, бо вони їхали автомобілем із швидкістю 80 миль на годину, до того ще й у забороненій для відвідувачів зоні.

Речники «американської амбасаді в Москві відмовились від будь-яких коментарів, твердять західні пресові агентства, підтверджуючи однак, що Велдербі і Корбін працювали в амбасаді в 1974 році.

КОРОТКІ ВІСТІ В Америці

ВАШІНГТОН ВИКЛЮЧАЄ БУДЬ-ЯКУ ВОСННУ акцію проти Ірану, хоч іранські терористи за згодою, а навіть із повеління Хомейні і його режиму, далі тримають американців в ув'язненні. На численні поновлені запити після невдачі місії ОН, яку вислав був до Теграну генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм, чи не слід перейти до рішучих кроків, Білий Дім і члени уряду категорично заперечують доцільність ужиття сили для успішного закінчення цього неймовірного злочину.

ДІЯЛЬНІСТЬ ГАМІЛЬТОНА ДЖОРДАНА, ШЕФА персоналу Білого Дому, настільки таємнича, що навіть інші президентські помічники не знають, що саме він робить у справі звільнення американських закладників з іранського полону в Теграні. Так само оповита таємни — чістію і інша його діяльність, яка раз-у-раз вимагає відсутності Джордана з регулярних засідань персоналу Білого Дому, на яких він, як «бос», мав би головувати. — пише «Ю.С. Нью енд Ворлд Ріпорт» з 31-го березня.

АМЕРИКАНСЬКА РОЗВІДКА В НАЙНОВІШИХ РАПОРТАХ підрахувала втрати росіян в Афганістані на 150 воєнк дєнно; щотижня з Афганістану росіяни пересилають назад в Совєтський Союз від двох сот до трьох сот вбитих своїх воєнків, — пише «Ю.С. Нью енд Ворлд Ріпорт».

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ЗАПРОСИВ НА ОКРЕМІ наради в квітні Сада та Бєгіна не тому, — як це упрощено пояснювали деякі аналітики, — щоб здобути прихильність у ньюйоркських превиборах жидівських виборців, а тому, що на це існують найповажніші причини: поінформовані про внутрішні справи особи близько до Президента кажуть, — подєє «Ю.С. Нью енд Ворлд Ріпорт», — що Президент вирішив відбутися сесії з цими двома лідерами Близького Сходу, коли стало зовсім ясним, що всі мирові переговори на Близькому Сході можуть потерпіти фієско.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР СПОЛЯЄ У ВЕЛИКІЙ мірі на телефонічні розмови з найбільш різноманітним вахлярем осіб і організацій в Америці, коли йому потрібно «відчутти і вичутти», що найбільш турбує і болить Америку. Люди, що знають інтимно Президента, кажуть, — як подєє «Ю.С. Нью енд Ворлд Ріпорт», — що Картер відбубає такі розмови чи не шоденно, запитуючи певних осіб, що хвилює їх найбільше, і це йому більше подобається, ніж перечитувати масу задрюкованих матеріалів поточної преси чи писані рапорти.

ПОЛІТИЧНІ ДОРАДНИКИ ПРЕЗИДЕНТА Джіммі Картера дораджують йому «вийти з Городу рож» та піти в нарід у наслідок поразок у правиворах Демократичної партії в Нью Йорку і Коннектикаті. Роберт Страус, керівник передвиборчої кампанії президента Картера, заявив кореспондентам, що з уваги на посилену кампанію сен. Едварда Кеннеді, Президент по всіх правдоподібностях матиме більшого масштабу виступ вже в перших днях квітня, після правиворів у стейті Вісконсин, які відбудуться 1-го квітня ц.р. Президент Картер правдоподібно виступить з промовою на економічні теми, або про напрямні закордонної політики.

У світі

НОРВЕГІЯ ПОСТАВИЛА МЕЖУ МОСКОВСЬКІЙ нахабності, відкидаючи совєтський протест в справі магазинування зброї й амуніції для американських воєнків на терені Норвегії. СССР, виставивши на норвезькій границі довжину коло ста п'ятдесяти кілометрів сорокитисячу бойову групу, підтриману ескадрами всіх родів лєтунства, включно зі славними вже сьогодні літаками «Бєкфайр», наймодернішими ракетами, сотною атомових підводних суден, тощо, гаряче заперечував, коли норвезький уряд дав дозвіл на замагинування бойового постачання (без літаків, атомових суден, ракет і т.д.) для восьми тисяч американців. Норвегія негативно відповіла на цю більшовицьку пропаганду, яка зовсім не опирається на фактах, і відкинула формально протест.

В ПОЛОВИНІ БЕРЕЗНЯ Ц.Р. В РУМУНІЇ ТАКОЖ відбулися вибори. Очевидно, що голосувало 99,99% управнених до голосування, з того 98,52 виданих голосів на листу кандидатів Комуністичної партії (інші листи не було). У зв'язку з тим совєтське інформаційне агентство, а в слід за ним вже преса висловилася за великими похвалами про теперішню Румунію, її уряд і поодинокі лідери. Похвали такі, що аж викликали заінтересування в світі, чи була між комуністичною Румунією і СССР не дійшло до вигладження попередніх розходжень і не дійшло до спільного фронту. На це вказували б також висліди розмов, які відбув англійський міністер закордонних справ, лорд Каррінгтон, який саме в тому часі перебував в Румунії.

І ЯПОНІЯ ПРИГЛЯДАЄТЬСЯ РОЗВИТКОВІ ПОДІЙ в районі південносхідної Азії, куди відбув поїздку китайський міністер закордонних справ, делегация НАТО відбула ряд конференцій і нарад. Японія вислала туди свого уповноваженого, К. Миканата, який об'їхав цілий обшир південносхідної Азії (Індонезія, Філіппіни, Сінгапур, Малайзія і Тайланд) і відбув там розмови не лише з представниками урядових чинників, але також з численними чоловіми представниками громадськості.

У ПОЛЬЩІ ОРГАНІЗАЦІЯ КАТОЛІКІВ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ВИБОРАХ в неділю, 23 березня. Відома католицька релігійно-супільна організація, заложена покійним Б. Пясецьким у порозумінні з комуністами і на вимогу Москви, з якою Пясецький мав позакласові контакти, дістала одинадцять мандатів. Так само Християнсько-соціальна унія, яка згідно з планами режиму мала б перебрати й продовжати традиції польської «хадєції» (християнської демократії). Обидві ці організації покірно намагаються виконувати плани режиму, за що отримали деякі користи, бо їм підвищено кількість мандатів з 8 на 11. А інша католицька релігійно-супільна організація «Знак», яка не раз затримувала самостійну лінію, такого підвищення не отримала. Церковна ієрархія, який колись режим пропонував творити політичну католицьку формацию і через неї брати активну участь у виборах і взагалі в політиці, від цього відмовилася. Категорична відмова єпископату принесла величезні користи і церкві і взагалі польській справі.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and
holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section
1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності погля-
дам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і
скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повер-
таються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допуща-
ється задресовану коверту з відповідною поштовою оплатою —
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік — \$30.00, на півроку — \$16.00, на 3 місяці —
\$9.00. Для членів УНСОЗУ 65% ски. За кожну зміну адреси — 50¢.
Чеки "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Історичний Синод

Мова про надзвичайний Синод ієрархії Помісної Української Католицької Церкви, що його скликав Вселенський Архирей Папа Іван Павло II та який відбувся під проводом Первоієрарха цієї Церкви Блаженнішого Патріарха Йосифа у приміщенні Ватикану в днях від понеділка 24-го березня до четверга 27-го березня 1980 р. включно. На історичне значення і вартість цього Синоду вказав Блаженніший Патріарх Йосиф у своєму слові на відкритті Синоду. Подякувавши "Пастирів, Учителів і Архирейів Вселенського Христового стада", Папи Іванові Павлові II, за скликання того Синоду, Блаженніший Патріарх сказав, що "цей крок буде записаний золотими буквами в аналах Христової Церкви, як акт небувалого екуменічного значення і вагомості, і буде наявним доказом здійснення духа і постанов II Ватиканського Вселенського Собору, який бажав, щоб Східні Церкви "провадили та з новою апостольською силою виконали доручення їм місії".

У чому ж історичність цього надзвичайного Синоду? Звернімо увагу на два найважливіші його аспекти.

1. **Визнання існування УКЦеркви в Україні та одністі з нею.** На відкритті Синоду в понеділок, 24-го березня, Папа Іван Павло II між іншим сказав:

...Я скликав цей синод, щоб найменувати коадью-
тора Верховного Архирейства. Цей Синод не може
відбутися у Львові, тому вимагає нашої інтервенції..."

В наступному дні нарад, у вівторок, 25-го березня, Папа Іван Павло, говорячи про завдання Синоду, сказав, що його метою є:

...вказання на тих кандидатів, які були б дійсно досто-
яні, і то згідно з вимогами святих канонів...
...найменування такого кандидата, який міг би вміло
спомогати Верховного Архирейства Львівського
для українців..."

І далі: Пресове агентство Юнайтед Пресс Інтерше-
нел, повідомляючи про цей Синод, з відкликом на Вати-
кан подало, що Папа запросив до участі в тому Синоді 21
українського Владика, але в нарадах бере участь тільки 14,
бо сім інших які "були висвячені секретно в Советській У-
країні", не могли приїхати до Ватикану.

Отже висновок: Синод у зв'язку з Синодом сказано і
потверджено найбільш авторитетно факт існування У-
країнської Католицької Церкви в поневолений Україні та
приналежності до цієї Церкви усіх мітрополій, архи-
єпископів та інших пастирських-адміністративних частин
УКЦеркви серед і для українських поселень у вільних кра-
їнах світу. Це один з історичних результатів цього надзви-
чайного Синоду.

2. **Визнання помісності і її юрисдикції.** Фактом є,
що в цьому відношенні, себто відносно помісності-само-
управління Української Католицької Церкви в
рамках Вселенської, досі не було виразно з'ясованої
думки, щонайменше не було факту, який цю поміс-
ність і її юрисдикцію підтверджував би. Це сталося на
надзвичайному Синоді, про який мова. Відкличався знову
на найбільший авторитет — слова Папи Івана Павла II.

Уже цитовано слова Папи, що він сам скликав той
Синод тільки тому, бо "він не може відбутися у Львові і
тому вимагає нашої інтервенції..." А в далішому, в тому
самому виступі на відкритті Синоду, Папа, звертаючись до
зібраних Владик, ствердив це цілком виразно і
недвозначно, кажучи:

...Радію, що можу Вас підтримати у Ваших важких і
трудних хвилинах. Як я вже сказав Блаженнішому —
на будуче сам Верховний Архирей, за згодою нашо-
ю, зможе скликати такі Синоди скільки разів бу-
де потрібно..."

Це є історія!

Звертаємо увагу на ці найбільш суттєві прикмети
історичності надзвичайного Синоду УКЦ у Ватикані не
тільки для самого їх відмічення, але й у зв'язку з різними
перерізами інтерпретацій, коментарями та "станови-
щами", що їх можна було вже почути. При цьому, при цих
опініях та інтерпретаціях, вражає зокрема одна притаман-
на нам прикмета: ми звичайно оцінюємо події і факти не
по їх суті, по їх меритуму, а радше крізь призму причетності до
тих подій осіб, та наших симпатій чи антипатій до тих осіб.
У світлі цих наявних істин, не мають дійсної підстави пере-
друкувати в попередньому виданні "Свободи" міркування і
коментарі кореспондента "Нью Йорк Таймсу" з Ватикану,
які, відкликаючись на "злогідні", відкрив "пов'язання" ви-
бору Митрополита М. Любачівського на коадьютора
Блаженнішого Патріарха зі "східною політикою" Вати-
кану у його власній інтерпретації. Він бо пише весь час
про ватиканську політику "детанту" відносно Советсько-
го Союзу та зв'язу з тією політикою Владика
Любачівського. Тим часом, виступи Папи Івана Павла II
на цьому Синоді та згадані вже справді історичні рішення
щодо існування скасованої Московською УКЦеркви в
поневоленій Україні та визнання помісності цієї Церкви з
юрисдикцією не тільки не підтверджують, але навпаки,
прямовисто заперечують коментар кореспондента "Нью
Йорк Таймсу".

Подібну вартість має і "пов'язання" Владика Любачівського
зі "східною політикою" Ватикану, яку корес-
пондент приписує самому Папі. По-перше, Владика Любачівського
обрав на коадьютора Блаженнішого Синод, себто українські католицькі ієрархи, а не Папа. Папа Іван
Павло це виразно зазначив, що Владика Любачівський був
"першим кандидатом", себто тим визначенням ієрархами в
кількох голосуваннях "dignissimus" — найдіднішим", що
його Папа тільки підтвердив, а не вибрав. І даліше — на
якій підставі кореспондент чи будь-хто інший може пов'я-
зувати Владика Любачівського з будь-якою "східною"
чи іншою політикою Ватикану, як цей Владика досі, бувши
заледви пів року архієпископом-митрополитом, не мав
ані часу, ані нагоди з'ясувати своє становище до будь-
яких проблем не тільки "високої", але й малої політики.

Архирейсько-митрополит Мирослав Іван
Любачівський, новообраний Синодом і затверджений
Папою коадьютор Блаженнішого Патріарха Йосифа, є —
мабуть — одним між теперішніми ієрархами УКЦ у
вільному світі випускником Львівської Богословської Ака-
демії та учнем Патріарха Йосифа, тоді ректора цієї
Академії.

Немає причин сумніватися, що і тепер, на
відповідальному пості коадьютора свого Учителя, він
буде його шанувати і слухати та наслідувати.

I. Світ.

КИТАЙСЬКА ЕКСПАНСІЯ

Не так давно довелось
нам згадувати про появу
пропагандної книжки В. Бо-
гословського — "Проник-
нення в Африку", що ви-
шла 20,000 — тиражем, де
цей автор старався пере-
конати читача в тому, що
Пекін започаткував не-
потрібну акцію — поширення
своїх впливів в Африці.
Мовляв, ніхто не має права
їх там поширювати крім
Трессері!

Вкінці її автор, прізвище
якого нагадує свідчить
про пов'язаність із родиною
певної ворожої класи
для комуністичного су-
спільства, пробує говорити
більш відкрито, в чо-
му справа, що Москва обу-
рюється із приводу цієї ки-
тайської активності. "Ма-
юсться пропаганда пускає
всілякі брехливі тверджен-
ня-нібито Советський Со-
юз (зрадив делу боротьби за
освобождение народов) По-
ширює вигадки, що Мос-
ква допомагає імперіалістам
невольні народи Африки...
але в дійсності Пекін до-
помагає імперіалістам, руй-
нуючи соціалістичне на-
ставлення народів Африки
то штовхає їх на шлях ка-
піталізму..."

Можна було б і не погля-
нути на цю 180-сторінкову
книжку, якби не поява серії
статей на цю тему в про-
відних советських журна-
лах, що вказує не переляк
КПСС з огляду на діяль-
ність Пекіну.

Можна б поставити за-
пит, чому так часто совет-
ська преса та вся їхня про-
паганда машина турбуєть-
ся цією активністю Пекіну.
Відповідь тут дуже проста:
Китай користується дуже
вигідними для них факта-
ми, як, наприклад, один із
них це той, що советські
спеціалісти в першу чергу
— це представники білої раси,
яка старався перебрати в
свої руки, все, що раніше
було власністю колоніаль-
них володарів — англій-
ців, французів та португал-
ців, а також що, дуже ва-
жливе, — ці білі колоніалі-
сти навіть у своєму приват-
ному житті живуть ізольо-
вано від муриносого чи
іншого кольорового насе-
лення і не стараються зро-
зуміти положення цього
населення, що колись на-
лежало до європейських
колоній. Натомість Китай
орудує іншою стратегією —
він живе ближче населення,
бож в нього і легший доступ
до психіки африканських
народів, вони бо расово є
людьми "більш близьки-
ми" до китайців, у яких
також інше забарвлення
шкіри.

Очевидно, що Пекін від-
крито не виявляє своїх дій-
сних планів та заходів на
майбутнє.

Але можна завважити по-
літичну лінію Китаю, який
зміряє до цього, щоб поз-
бавити Советський Союз
вигідних стратегічних по-
зицій на берегах Індійско-
го океану.

У спеціальній статті,
в своєму кварталнику, Мос-
ква розглядає можливий

план Пекіну, складений на
те, що перешкодити Совет-
ському Союзу мати кон-
тролю над Індійським оке-
аном, щоб забезпечити собі
впливи на Близькому Схо-
ді та щоб мати доступ до
Перської затоки та нафто-
вих джерел в арабських кра-
їнах. Можливо, що СССР і
міг би мати успіх серед
арабів, але в цьому пере-
шкоди імперські плани совет-
ських планувальників. В
американській пресі появи-
лося чимало статей на те-
му цих советських планів,
в яких вказується на те, що
Советський Союз розбудовує
свої бази на терито-
ріях своїх "союзників" Ето-
пії, Південного Ємену, Лівії
та Сирії, де СССР накопи-
чує склади советської зброї
та готує кадри тубільців до
евентуального перетворен-
ня цих країн у комуністич-
ні по суті держави, під по-
вним контролем Комуніс-
тичної партії.

Але, щоб забезпечити
зв'язок з Етіопією та Єме-
ном треба мати бази на
східному березі Африки.
Правда Москва має вже
впливи в Мозамбіку, де пра-
цюють для неї кубинці, але
вона не змогла дістати кон-
тролю на Мадагаскарі та
зокрема острові Маврикія,
пункти стратегічного по-
лучення Великої Британії,
який контролював усі пере-
плавні шляхи з Європи до
берегів Індійського океану
та доступ до Тихого океа-
ну.

Острів Маврикія сам по
собі малий, але його страте-
гічне положення виникло
важливе. Цей же советський
журнал у статті Н.В. Кри-
цова — "Китайська обци-
на на Маврикії" пише, що
на острові є найбільша ки-
тайська колонія в Африці —
30 тисяч чоловік, що вияв-
ляє три відсотки всього на-
селення. Але ці три відсо-
тки контролюють уся тор-
говля острова, а тепер по-
чали впливати й на фінансо-
ві зв'язки з південною Аф-
рикою та країнами на бе-
регах Індійського океану.
Автор бідкається на цим,
що "історично склалося
так, що китайські поселення
звозять вантажі цього океа-
ну мають надзвичайне
політичне та стратегічне
значення, бо є на шляху
морських комунікацій".

Далі автор вказує на інші
колонії та їхнє число-ко-
лоністів: острів Реуніон —
12-15,000, Мадагаскар —
17,000, Південно-африкансь-
кий Союз — 8,000, Мозам-
бік — 3,000 та в інших кра-
їнах. Тут він наводить істо-
рію китайської колонії на
острові Маврикія та вка-
зує, що поруч живуть та
працюють групи, що орієн-
туються на Тайван та на
Пекін. Обидві групи мають
свої щоденники та органі-
зації, та в них є спільні інте-
реси — поглибити свої фінан-
сові-торговельні впли-
ви. Їм вдалося усунути або
послабити конкуренцію ін-
дійців, які уже традиційно
мали там підтримку відко-

(Закінчення на стор. 4)

Іван Головінський

ПРОБЛЕМИ І МОЖЛИВОСТІ СПІВПРАЦІ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ У ДІЯСПОРІ

Однак крім позитивів с-
таким певного роду
проблеми перед якими
стоять українські науковці
товариства і установи.
Загально відомо, що є
великі різниці поміж ними
відносно засягу і якості
наукової діяльності.
Фінансових засобів, чи
врешті, підтримки, яку вони
одержують від українсько-
го громадянства. Їхніми
спільними проблемами є
також брак наукового
доросту та організаційна
структура, яка часто не
відповідає вимогам сучас-
ної наукової діяльності.
Вистачить приглянутися до
членства тих товариств,
щоб зауважити, що
пересічний вік членів є між
60 до 65 років, а багатьом із
так званих "молодших"
давніше минуло 50 років.
Коли взяти до уваги, що
пересічний вік тих, які
осагають докторські
ступені в університетах —
це 25-30 років життя, а про
багатьох із них читаємо в
нашій пресі, виринає
питання, чому ті молоді
науковці стоять осторонь
наших наукових товариств.
Відповіді на це питання є
складовими, але в
кожному разі не така труд-
на, щоб не можна налади-
ти цієї проблеми при добрій
волі із обох сторін.

Другою проблемою, яка
має відношення до браку
молодого наукового
доросту — це організаційна
структура, яка часто не
відповідає вимогам сучас-
ної наукової діяльності.
Існують секції, які відпові-
дають зацікавленню членів
з-перед 40 чи 50 років. З
другого боку майже
щиком не заступлені
ділянки, які розвивалися
в науці на протязі минулих 20
чи 30 років. Деякі з
молодших науковців
ставляться байдуже або
стоять осторонь наших
наукових товариств, бо
вони не бачуть як згадані
товариства можуть їм
допомогти у їхньому
індивідуальному науко-
вому розвитку. Знову ж інші
вказують, що система
наукових ступенів не
завжди відзеркалює
фактичні наукові досяг-
ства.

Друга категорія установ,
де працюють українські
науковці, це університетські
науково-дослідні інститути
збудовані заходами і за
гроші української громади
в країнах нового поселення.
Тут слід узяти до уваги
Український Науковий
Інститут Гарвардського
Університету, Українознав-
чий Інститут університету
Альберти на Українознав-
чий Інститут Торонтонсь-
кого Університету. В
загальному ті інститути
мають відповідно розбудову-
вану фінансову базу, яка дає
можливість добре заплачу-
вати працю на довшу мету.
В додатку університетське
середовище, в якому
знаходяться згадані

(Продовження буде)

Софія Наумович

З ПРИВОДУ „ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ПИСАНКИ”

„Музей людини” у
Парижі, чи точніше його
Європейський відділ,
очолює пані Монікоу де
Фонтанес, організував
виставку п. н. „Пасхальні
писанки в європейських
країнах” і до участі в ній
запросив Комітет українсь-
кого народного мистецтва,
— поруч чехів, мадярів,
поляків та ін. Крім того
наш Комітет мав подати
про „українські й кокетлі”
для запрошених особистос-
тей і журналістів на від-
критті в залі Музею 4-го
березня ц. р.

Голова комітету Іванка
Чумак, організувала всіх
тих, хто тільки міг
чимнебудь допомогти, й усі
вони виконали справді
подиву гідну роботу.
Комітет зібрав понад
сімсот писанок із різних
оклиць України, доручив
зробити написи й відповідні
світлинні церкв, сценко
свячення, українських хат,
та, зокрема велике панно з
популярними мотивами
писанок, афіші, серед яких
одна з перекладом „Писан-
ки” Ігоря Калинина на
французьку мову, замовив у
майстра Курока макету
дерев'яної каплиці, внутріш-
нім обладнанням якої
вишивками зайнялася
Марія Любиченко. Вона
теж спекла зразки традицій-
ного печива для „великод-
нього стола”, уставленого в
окремій ніші.

Щодо українського
буфету, то було в чому
вирішити: поруч „каналок”,
красувалися презирні
„капуснячки”, „сирники”,
„хрустики”, „пампушки”,
та навіть чудові „вареники з
вишнями”, всілякі „пере-
кладанці” й, очевидно, наші
незрівняні торти. Тільки
недоречний був напис
„вестер” (гардероба) над
нашими ласощами, якого
Музей чомусь не закрив.

Розміщення писанок по
таблицях (із маленькими,
невидними написами)
зайнялась сама пані де
Фонтанес і нам прийшлося
ствердити, що наші писанки
мусили „доповнювати” —
чеські чи польські таблич-
ки, яким не вистачило
зразків... І це було дуже
„неприємне” переміщення
різних стилів і мотивів.
Проте українських писанок
було найбільше, й в одній із
таблиць були навіть
розміщені писанки за
областями України, —
побіч великої мапи України
зі зазначенням районів,
мотивами писанок, та
зокрема, назвами міст
українською і французькою
мовами. Увагу відвідувачів
притягала теж макета
дерев'яної каплиці, розсвіт-
леної зсередини.

Директор Музею, Жан
Дор, виголосив слово на
відкритті, погратулював
пані де Фонтанес за гарну
виставку та ще й у
відповідному передвеликод-
ньому часі. Зразу ж після
цього журналісти кинулися

(Продовження буде)

Людмила Ярмо-Почтар

РЕГЕНСБУРГСКА ГІМНАЗІЯ

(Рефлексії з приводу з'їзду)

Сьогодні перебування нашої еміграції по таборах
переміщення осіб, чи коротше — ДПІ (Діспейд Персоне),
в Німеччині, належить уже до „історії”. Поступово цей
стап нашого життя відходить в „забуття”. Нові поселення,
боротьба за існування, пошуки праці, здобування знань і
„прав громадянства” в початках цілком поглинули нашу
увагу й зусилля. Згодом і привабливість до нових обставин
і, до певної міри, добробут змінили нашу психіку, а за той
час виростало вже й нове покоління, для якого наші скитальчі
переживання не зовсім зрозумілі.

Та приходить час з життя людини, коли вона звертає свій
зір до минулого, коли приходить ніби „потреба” огляну-
тися назад, зробити підсумки. Появляються спогади,
спроби аналізу. На жаль, людська пам'ять не надто
найдійна. Так багато призабулося, припало пороком років,
дещо „переплуталося” чи набрало іншого забарвлення,
однак той період життя залишив і свій незатертий слід у
наших душах.

Особисто розвідки з великим зацікавленням перечитую
спогади чи розвідки в нашій пресі та виданнях про т.зв.
„таборові часи”. Але якось ще ніде не притрималося мені
читати про табір у Регенсбурзі, де пролетіла моя юність. А
був це один з найкращих таборів у американській зоні в
Німеччині. Досить гарні будинки на Оселі Гангофер-
зідлонг з відносно вигідними мешканцями, в яких,
якщо не кращими, як касарні приміщення, не раз переділені
коцями, з кількома родинами, як це було в деяких інших
таборах. Приїжді видавали „сухий”, так що не було
потреби кілька разів на день вистояти в чергах із
бляшанкою на каву чи зупу. Хоча деколи, принаймні раз у

тиждень, в черзі постояти таки доводилося. Кожна
господина дідляла й готувала свій приділ, як могла й уміла.
Щодо харчування — були теж різні „фази” — можна б
назвати, що були й голодні й задовільні. По нашому тоді це
були фази „горохові”, „кексові”, „консервові” та інші, а
вкінці харчове постачання досить налагодилося, так що
голоду не було.

Адміністрація табору хоч і підлягала безпосередньо аме-
риканському командуванню УНПРА чи УРО мали повну
автономію з власною управою, поліцією та іншими
відділами (суспільна опіка, відділ праці і т.д.) Жваво
проявлялося культурне життя. Крім гімназії, народної,
торговельної і музичної шкіл та УТГ існували різні інші
курси, як освітнього так і практичного характеру. Був хор,
який час перебувала капеля Бандурників, прийїжджав
оперний театр і театр-студія Йосипа Грішка. Довгий час
перебував Ансамбль Українських Акторів Володимира
Блавацького, ставили свої незабутні виставки. Були й
спортивні товариства, славна дружина копаного м'яча
„Сіт” та інші. Для молоді був Плас і СУМ, для старших
— напевно багато різних організацій та партій. Існували
теж і приватні підприємства у виді різних майстерень та
кіосків.

Одним словом, не зважаючи на всі недомогання і
недоліки, страх перед репатріаційними комісіями, почуття
тимчасовості й неперспективності майбутнього, табору
„республіка” жила майже повноцінним життям. Уроцисто
відзначувалося всі релігійні та національні свята й річниця.
Часто відбувалися концерти, театральні виставки та різні
події. На жаль, моя неосвізаність із загальним
таборним життям та брак будь-яких матеріалів не дають
мені змоги ані права писати про „всіх і все”, тому я
обмежуся до згадки про життя української таборової
гімназії, в якій перебувала чотири роки.

Самі початки заснування гімназії особисто мені невідомі,
бо коли я приїхала до Регенсбургу в листопаді 1945
року, гімназія уже досить справно працювала. В той час
вона приміщувалася у місті при площі Нойпфарцплатц у
будинку Дрезденського Банку, що його тоді займав (одні
поверх) Український Окружний Комітет, який саме поклав
перші підвалини під українське організоване життя зразу

після закінчення війни. З уваги на брак місця, навчання
відбувалося у дві зміни: старші класи зранку, молодші —
пообіді. Приміщення не були опалювані, часто бракувало
електрики, ніяких шкільних устаткування не було. Але із
якимсь завзяттям „неофіти” ми старалися поборювати ці
всі труднощі, бо після років війни хотіли до рідної школи
ми уважали майже за привілей.

Десь у грудні 1945 року було втрачено й це приміщення, і
школа опинилася взагалі без даху над головою. Однак,
ніхто не „капітулював”. Поки десь там ішли наші невідомі
„торги” чи переговори — навчання продовжувалося по
кілька годин у хлоп'ячій і дівочій бурсах на Оселі. Чомусь,
як сьогодні, пам'ятаю, як ми сиділи „по-турецьки” на
підлозі, якось приміщувалися, щоб дещо занотувати, а
проф. Котис малював кольоровою крейдою свої рисунки з
природознавства на власній течі.

Щоб довести своє бажання — ми зрештешували з
різдячними вакаціями, а за той час дирекція „відновляла”
нижній поверх в будинку німецької школи при Оселі, в якій
тоді приміщувалося шпиталь. І так на початку січня 1946
року ми вже мали нове приміщення. Після всіх невгод і
поневарянь це було щось чудове: просторі, ясні кімнати,
справжні шкільні лавки й таблички та інше устаткування,
центральне опівання. Нашу радість і захоплення може
зрозуміти лише той, хто був колись позбавлений всіх цих
нби елементарних, речей. Шоправда, деякі класи були
переділені на двох дерев'яних перегородками, та це нам
не перешкоджало.

Відтоді навчання поплило більш-менш урегульованим
темпом. Лекції проходили в одну зміну, на перервах учні
проходжувалися по довгому коридорі або йшли надвір під
час непогоди користувалися великою залогою,
що рівночасно була й театральною. В один час ми мали навіть
такий „люксус”, як гарячі сніданки на великій перерві.

(Продовження буде)

КУВАЙТ, ОДИН З НАЙБІЛЬШИХ ПРОДУЦЕНТІВ нафти в арабському світі, обмежує продукцію й продаж нафтової ропи. Дотепер Кувейт продавав Бритіш Петролюм, Голф і Шелл компаніям щоденно по 1,250,000 (одні мільйон двісті п'ятдесят тисяч) бочок лено нафтової ропи, а відтепер продаватиме тільки одну третю цього продукту. Новий контракт буде на два роки, хоч Кувейт залишає за собою право опції на зміни. Це обмеження негайно викликало чималі пересування на світовому ринку.

СЛІДОМ ЗА ІНШИМИ МІЖНАРОДНИМИ НАФТО-ВИМИ спілками, японці приходять на американський ринок. Першою великою японською компанією, що почала нафтові і газові операції на терені ЗСА є великий концерн Мітсубіші. Ця фірма відкрила в Гюстоні, Техас, центр для розшуку, верчень і обробки ропи та газу. Ще минулого року Мітсубіші закупила уділи в деяких американських нафтових компаніях, або повністю викупила їх.

ГОНДА, ЯПОНСЬКА МАШИНОБУДІВЕЛЬНА й авто-мобільна фірма буде в Югославії, на спілку з югославським урядом, комбінати для продукції двигунів і сільсько-господарських машин. Згідно з політикою югославського комуністичного уряду, японська фірма дістає тільки 18% уділів у новому комплексі, а 82% перебирає югославська Стандартна Металева Індустрія, відома металева й метало-обробна спілка в Югославії.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА СПРОТИВ ВАШІНГТОНУ, Німеччина підписала договір з Аргентиною про побудову німецькими технічно-будівельними фірмами великого атомного комплексу в Аргентині. ЗСА протівилася тому, бо будова домовленого реактора дасть змогу Аргентині, якщо тільки вона ринеться на те, приступити до будови ядерної зброї. Дотепер Аргентина заперечує будівництво атомної зброї, будувати атомову бомбу, але підписати міжнародного договору про заборону будови такої зброї не захотіла. А це дає їй формально-правні підстави в майбутньому це зробити.

ФРАНЦУЗЬКІ АЛЬПІНІСТИ ПЛАНУЮТЬ ДОБИТИ-СЯ неабиякого подвигу. Наступного року вони пробув-тимуть здобути найвищу гору у світі, Еверест у Гімалах, штурмуючи її з китайського боку. На цій незнаній руті чекають їх, очевидно, великі несподіванки і труднощі.

ВЖЕ МИНУЛО ОДНО СТОЛІТТЯ, ВІДКОЛИ Туреччину почали називати „хворою людиною". Під час відносно короткого періоду Кемалю паши в двадцятих і тридцятих роках цього століття здавалося, що Туреччина остаточно вийшла на певний шлях розвитку. Однак, опісля знов почалися внутрішні неспадки. А тепер ті неспадки доходять до свого вершка. Тероризм лівацьких груп до тої міри зріс, що щоденно гине по декілька людей. Турецький уряд намагається маневрувати між совєтським тиском і західним блоком. Останньо він поставив вимоги до західних країн значно піднести допомогу. Відбути розмови не дали покищо успіху, бо не знайдено відповіді на питання, що і як робити, щоб Туреччина перестала бути тією „хворою людиною".

Помер д-р Роман Гаванський, поручник — лікар УСС-ів

Ділимося сумною вісткою з українською громадою, що 3-го лютого цього року відійшов від нас у вічність д-р Роман Гаванський, лікар-поручник Українських Січових Стрільців та основник і перший голова Українського Лікарського Товариства в Чикаго в 1951-му році.

Ось його життєвий шлях: Роман Гаванський народився у священничій родині в селі Олеська Товмачського повіту, Станіславської, а тепер Івано-Франківської області, 17-го листопада 1893 року. Свої молоді роки Роман провів в селі Луки, повіт Городенка над Дністром, де його батько був парохом. До середньої школи ходив він у Станіславові, яку закінчив матурою в 1912 році. Цього самого року Роман Гаванський почав свої медичні студії у Віденському університеті.

З початком Першої світової війни як студент медицини зголосився він добровольцем до УСС-ів. Після короткого вишколу і вступі санітарного хорунжого перейшов д-р Гаванський усі кампанії УСС-ів і ділив з ними радісні і сумні хвилини. Про це він гарно написав в своїх споминах „Пам'ятного 1919 року", які друкувалися в календарі Червоної Калини з 1929 р. (стор. 120-132).

Роман Гаванський був погідний, веселі та товари-ської влади, загальнолюб-лений УСС-івцями, які прозвали його „Здруфько", і так його потім кликали його близькі і приятелі. Десь при кінці наших визвольних змагань Гаванський повернувся до Праги і там закінчив медицину.

В 1923 році д-р Гаванський пострифував медицину у Львові, а в 1927 році відкрив приватну практику в Городенці, де практикува-вав аж до 1944 року.

В 1944 році він подався на Захід у Німеччину, а згодом осів у Ді-Пі таборі в Регенс-бурзі. Незадовго д-р Гаванський прийняв становище лікаря в переселенчій таборі УНРА, а потім ІРО в Ам-бергу, де він багато допоміг нашим людям. В 1950 році д-р Гаванський приїхав до Чикаго, де за допомогою сл. н. д-ра Івана Смука влашту-вався на медичній праці в стейтовому шпиталі.

З весною 1951 року до Чикаго приїхало вже кіль-канадять нових українсь-ких лікарів і д-р Гаванський піддав думку заснувати Українське Лікарське Товариство, що і було зроблено: 23-го червня 1951 р. відбу-лися засновочні загальні збори в залі т-ва „Самопо-міч" в присутності одинад-цяти лікарів, які вибрали на голову д-ра Романа Гаван-ського, д-ра Р. Дзюбіка на секретаря, а д-ра М. Харке-вича на члена управи УЛТ-ва. Крім цього д-р Гаванський живо цікавився життям колишніх УСС-ів, брав участь у їхніх з'їздах, а в Чикаго став членом Об'єд-нання Колишніх Вояків Ук-раїнців.

В 1965 році скінчив він свою 15-літню працю в стей-товому шпиталі, пішов на пенсію, замешкавши в укра-їнській околиці Чикаго. Три роки тому з причини його-старечої немочі і завдяки заходам добродійки Гуль-чій приміщено його в доб-рому старечому домі в Чика-го. Товариші по зброї та колеги лікарі не забували про свого товариша і відві-дували його й допомагали йому.

Роман Гаванський ви-брав собі самітне життя і ніколи не одружився. З рідних залишив він одного брата Осипа на еміграції, що живе тут в Чикаго. Він мав ще дві сестри, які лиши-лися на рідних землях, одна з них померла, а друга ще живе.

Д-р Роман Гаванський помер тихо і гідно, як личи-ло лікареві і воякови-у-су-єсові. Парастас і Панахиду відправив о. Іван Кротець 5-го лютого в похоронному заведенні Музики з про-шальними словами д-ра Пе-тра Харука від Лікарського Товариства, мгра Ореста Горонського від Українсь-ких комбатантів та д-ра Томи Воробія від побратим-ів УСС-ів. Похоронне Бо-гослуження відправив о. митрат Маріан Бутринський у соборі Святих Володи-мира і Ольги. Тіліні остан-ки Покійного доктора Гаванського спочили на цвинтарі св. Отця Ніколая, Д-р П. Пундій

Відбувається виставка оригіналів Самвидаву

Вінніпег (ОУКО). — В Осередку Культури й Осві-ти відбувається виставка оригіналів Самвидаву укра-їнців та інших народів СС-СР. Виставка продовжує-ся до четверга, 3-го квітня.

Постійні вістки про рухи опору в Совєтському Сою-зі доходять на Захід вже поперх 12 років. Не зважаю-чи на репресії, сотні людей виступають в обороні люд-ських прав, за що вони по-рані совєтським режимом. У загальному рухові опору проблема національних прав є чи не найважливішим рушієм цього опору.

В Совєтському Союзі ро-сійський нарід становить менше як 50 відсотків на-селення; в такому контексті не можна оминати національ-ного питання. Групи в Укра-їні, Вірменії, Литві та Гру-зії створені для сприяння Гельсінкським Угодам, охороняють національні права поодиноких народів в СС-СР. Їхня документація про порушення людських прав переповнена випадками за-протерення багатьох осіб за оборону мови чи культу-ри проти русифікації.

Українська ССР, друга найбільша республіка в СС-СР, може послужити за най-кращий приклад національ-ного руху опору в контек-сті цілого руху опору за людські права. В ранніх 1960-их роках, у часі пев-ної відлиги, виросла група національних діячів. Відки-даючи штивні, накинєні Сталіном способи культур-ного вислову, вони прагну-

ли нових вартостей, нового стилю і форм своїх почу-вань. У результаті відновле-но і посилено розвиток ук-раїнської культури.

Ці перші кроки були зни-щені хвилями репресій пер-ше в 1965-66 рр., а опісля в січні 1972 року. Все ж таки заарештовані залишили за собою спадщину — доку-ментацію репресій та тра-дицію продовжувати про-цес удокументування даль-ших репресій.

Виставка Самвидаву, зо-рганізована спільно Укра-їнським Музеєм в Нью Йор-ку та видавництвом „Су-часність", має дві цілі. Хоча в експозицію включено сам-видавні документи вірмен-ського, російського, татар-ського, естонського та ли-товського народів, вистав-ка в головному навіслює рух опору в Україні. Таким способом організатори виставки стараються вияснити всі справи, що ними займа-ються дисиденти. Друга ціль — познайомити гляда-чів з окремими дисидента-ми, без яких рух опору не був би чинним.

В експозиції виставлено 68 документів: найстарший документ — відкритий лист українських політичних в'я-знів до Комісії Прав Люди-ни при ООН, написаний у 1955 році. Найновіший до-кумент — це поезія з 1979 року. Біля 75 фотографій в'язнів і дисидентів включе-ні у виставку, а збірка ви-давничих виконаних в'язнями концентраційних таборів, доповнює експозицію.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. проф. Дам'яна Горнякевича
складаємо 20.00 дол. на Патріарший Фонд.
Дружині п. проф. Дарі, синові д-ра Андрієві і Родні
Покійного висловлюємо глибоке співчуття.
Марія і Володимир ЮРКЕВИЧ.

ПОДЯКА

Висловлюю щирю подяку всім, хто ділив з нами наше горе з приводу трагічної смерті мого ЧОЛОВІКА

бл. п. БОРИСА ОЛЕКСАНДРОВА- ГРИБІНСЬКОГО

Дякую о. Протопресвітеріві Дмитрові Фотієві, о. Прот. Юрієві Ференцеву та о. Прот. Олександрові Костюкові за проведення похоронних відправ, а хорів православної церкви при катедрі св. Володимира, під дир. Валентини Родак, за спів під час похоронів та Панахид. Дякую всім Приятелям, що прибули на похорони з дальших і ближчих міст, як також і Торонтянам; Усім, хто промовляв на цвинтарі над домовиною та поминальному обіді; Усім, хто почувши про наше горе, поспішив до нашої хати, щоб ділитися з нами та бажанням чимось допомогти. Дякую за квіти, письмові й усні вислови співчуття, та Усім, чийми стараннями були замовлені Панахиди по інших містах, і Всім, хто молився на них за спокій душі Покійного. Дякую Усім, хто замість квітів склав пожертву на видання творів мого Покійного Чоловіка і Тим, хто замість квітів склав свою пожертву на видавничий фонд „Слова". Дякую усім дорогим, щирим Приятелям нашої Родини, здалека і зблизья, які і далі підтримують нас морально. Не перечислю нікого поіменно, але кожний з Вас назавжди записаний у наших вдячних серцях. Нехай Господь надіпить Вас усіх своєю ласкою.

Дружина — СВІТЛАНА
з синами: БОРИСОМ і ОЛЕКСАНДРОМ

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

на могилі

св. п. мґра прав

ОЛЕКСАНДРА ПАШКА

відбудеться
на Провідну Неділю, 13-го квітня 1980 р.,
після Богослуження
на цвинтарі св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПРИЯТЕЛІ

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 29-го березня 1980 р., у Клівленді, Огайо, прийнявши Найсвятіші Тайни, упокоївся в Бозі, наша Найдорожча МАМЦЯ, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ЯРОСЛАВА з РУБЧАКІВ БАРНИЧ

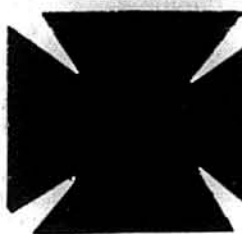
вдова по бл. п. проф. Ярославів Барнич

ПАРАСТАС буде відправлений у вівторок, дня 1-го квітня 1980 р., о год. 7-й веч. у по-хоронному заведенні Колодія, 3136 West 14th Street, Клівленд, Огайо.
ПОХОРОН — в середу, дня 2-го квітня 1980 р., о год. 10-й рано з церкв св. Петра і Павла, на цвинтар при українській католицькій церкві св. Андрея, Hoertz Road, Парма, Огайо.

Просимо про молитви за вічний спокій її душі.

Горем прибиті:

дочки:
ЛІДІЯ ГЛАДКА з чоловіком і синами
ІРИНА ДУБАС з чоловіком і синами
син — ТЕОФІЛ з родиною
Внуки і Правнуки
Ближча і дальша Родина в Україні і закордоном

В невимовному смутку повідомляємо Рідних, Приятелів та Знайомих, що 25-го березня 1980 року, в часі щоденного відпочинку, проживши 86 років, заснув вічним сном

наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО й ДЗЯДЗЬО

СВ. П.

СТЕПАН І. ГАЛЯРЕВИЧ

сотник Української Галицької Армії, колишній суддя в Західній Україні.

Горем прибиті:

ОСИПА — дружина
МАРТА КАСАРАБА — дочка з чоловіком
РОМАНОМ та дітьми РОМОЮ і НЕСТОРОМ
АДРІАН — син з дружиною МАРТОЮ та синами
АНДРІЙКОМ і ЮРЧИКОМ
та ближча й дальша Родина

ПОХОРОН — в суботу, 29-го березня 1980 р. з української церкви св. апл. Петра й Павла в Клівленді, Огайо.

FREEDOM for UKRAINE!

! ATTENTION !
CLEVELAND AREA
**UKRAINIAN
BLOOD BANK**
III

-Yuriy Shukhevych-

Saturday
April 5, 1980
10 A.M.-2 P.M.

Southwest Red Cross
5690 Ridge Road
Parma, OHIO
(for information call Mr. Muchowsky 661-5093)

**The Ukrainian Council
on Human Rights**
CLEVELAND, OHIO

THE UNITED UKRAINIAN ORGANIZATIONS
branch of UCCA - CLEVELAND

Важне!

Інститут ім. Петра Могили
Саскатун, Саск., Канада

**ЛІТНЯ ШКОЛА
ПОВНОГО ЗАГЛИБЛЕННЯ
В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ**
5-го липня до 8-го серпня 1980 р.
ПРОГРАМА ВКЛЮЧАТИМЕ:

1. Історія українців в Канаді.	12. Вишивання.
2. Історія і географія України.	13. Кераміка.
3. Українська література.	14. Писання.
4. Танки.	15. Українське куховарство.
5. Українська музика.	16. Спорт, плавання.
6. Українська мова розго-вірна.	17. Лекції на тему УГП цер-ква і релігії, Свята Літур-гія.
7. Українська мова, читан-ня й писання.	18. Висвітлення фільмів з українськими темами.
8. Драма.	19. Даківство.
9. Церковний спів.	20. Бандура.
10. Хор.	
11. Признані українські кур-си Департаментом Осві-ти для 9, 10, 11, 12-ої клас.	

Також буде приділений час на розвагові гри та прогуль-ки.
На курси прийматиметься молодь від 14 до 17 років. Всі учні мають розмовляти по-українському.
Пишіть за аплікаціями до:
Ukrainian Total Immersion Summer School
c/o Mohyla Institute
1240 Temperance St. • Saskatoon, Sask., Canada S7N 0P1
Присилайте аплікації не пізніше як 23-го травня 1980 року.

МІЖНАРОДНА АКТИВНІСТЬ КИТАЙСЬКОГО уряду продовжується своєю відбитою поїзкою міністра закордонних справ Китаю Гуся Гуа по південно-азійських країнах (Філіппіни, Таїланд, Сінгапур, Малайзія). Поїздки цією жовою зацікавлені всі країни світу, бо відбулася вона негайно після конференції бльоху тих держав з представниками Європейської Господарської Спільноти. Поїздка Гуся Гуа зміцнила стосунки тих країн з Китаєм і приготувала дорогу для дальшої співпраці та конкретних домовлень у різних ділянках.

ДО ПРЕЗИДЕНТА САДАТА НА НАУКИ ПОВИННІ ПІТИ РІЗНІ ПОЛІТИЧНІ ЛІДЕРИ, щоб навчитися від нього почуття людської гідності і національної честі. Вспереч натискові, непереривним лайкам і погрозам през. Садат заключив мирний договір з Ізраїлем, бо це було в інтересі єгипетського народу і держави. Тепер так само гідно прийняв він на побут до Єгипту колишнього перського шаха, ласки якого запобігли високі державні мужи, коли були в потребі, а коли шах є у потребі, забувають його. Подібно поступив тепер президент Філіппін Маркос, який запросив до себе президента Чіле. Піночета, і коли той уже був у дорозі, тоді Маркос відкинув запрошення, бо „виїхав кудись...“ Проти цієї поїздки виступала Москва.

Появилось нове число „Рідної школи“

Нью Йорк (ШР). — У безрезні появилось нове число журналу „Рідна школа“, що його видає на протязі 15-ти років Шкільна Рада при УККА у співпраці з Централено опікунів шкіл українознавства „Рідна Школа“. Об'єднання Українських Педагогів і СКВОРали.

У цьому числі поміщено такі матеріали: репортаж і резолюції з „Конференції вчителів, директорів і інспекторів Шкіл українознавства“, яка відбулася 20-21 жовтня минулого року в Менор Джуніор коледжі; д-р Роман Дажинський — „Українське шкільництво на нових місцях поселення“; дир. Василь Іванчук — „Про хрестоматию з української літератури“; проф. Христина Юзич —

„Батьки і українознавче шкільництво у виховному процесі з наголосом на мову“; з методик: мгр Юрій Дудравець — „Методи навчання української мови в канадських державних школах“; уч. Варвара Діберт — „Історія України в початкових класах Школи українознавства“ і проф. Яр. Славутич — „Про лексику в початкових класах“; з мовних порад: проф. Дм. Нитченко — „Про помилкове вживання знахідного відмінка при запереченнях“; проф. Ярослав Харчун —

„По-українськи чи по-українському“, в розділі спогадів друкується перша частина А. Цівинської — „Сжовщина в школі“.

З діяльності Шкіл українознавства в Америці поміщено дві статті у п'ятнадцятиріччя „Нашої української школи у Філадельфії“, про реорганізовану Школу українознавства в Нью Гейвені, Матуру в Школі українознавства в Гартфорд, Св. Микола серед дівчорів в Нью Йорку та відзначення українських учителів у Чикаго. Про українське шкільництво в Європі знаходимо інформацію з другої вчительської конференції в Мюнхені та комунікат Т-ва „Українська гімназія“. Подано також інформацію про „Світовий конкурс для молоді ім. Марусі Бек“, Педагогічний курс УВУ в Мюнхені, голошення на стипендію в пам'ять д-ра Костя Кисілевського тощо.

Журнал має 32 сторінки. Він появляється три рази на рік. Редагус колегія в такому складі: д-р Євген Федоренко — відповідальний редактор, д-р Ігор Гурин і дир. Павлина Андрієнко-Данчук — члени. Річна передплата — 4.00. Одне число 1.50 дол. Замовлення слід надіслати: Educational Council — UCCA, P.O. Box 391 — Cooper Station New York, N.Y. 10003.

КИТАЙСЬКА ЕКСПАНСІЯ

(Закінчення з ст. 2-ої)

лишньої європейської адміністрації.

Однак Советський Союз не зміг тут створити своїх впливів. Крім офіційних амбасад та консулатів в Советських руках немає фактично нічого, хоча тільки кораблі і що дуже важливе, СССР не має справжнього зв'язку з місцевим населенням, бо комуністичні групи є пов'язані з Пекіном, а їх протилежна сторона тайванська є антикомуністична. Поява советських воєнних кораблів в порті Сен-Луї завжди викликає ворожість у торговельних колах, а советські виробники низької якості не можуть робити ніякої конкуренції європейським товарам, тим більше, що китайські купці не хочуть продавати советських виробів...

Цікавим явищем є те, що китайці, хоча їх є тільки три відсотки всієї людності на цьому острові, а друковане слово в їхній мові появляється в 4.5 відсотках. В останніх роках також поширився вплив модерної освіти серед китайців. Їхня мова в Європі або до Америки, а советська пропаганда серед цієї молоді не має успіху. Правда, китайська мова та преса втрачають свої впливи бо тільки 1.8 відсотків вміють читати або писати по-китайському. Серед китайців поширюється т.з. креольська мова, себто або англійська або французька мішані розмовні мови.

Усі китайці на острові Маврикій та в інших місцях в основному мають зв'язки зі своєю ріднею в Гонконгу або південних провінціях Китаю та Тайваню й досить часто відвідують своїх далеких родичів.

Советський Союз також турбується тим, що серед китайців — мало поширення атеїзм та наводять такі числа, що на острові в 1962 році було 890 атеїстів, з яких 699 були китайці. Проте цю статистику можна піддати під великий сумнів бо серед китайців взагалі немає звички виявляти своїх релігійних вірувань, це яскраво

показується хіба тільки під час процесів поховання, а конфуційство проявляється тільки в офіційних випадках. З великим жалем советський автор говорить, що серед китайців поширюється християнство, наводять такі числа: в 1944 році було 26 відсотків, в 1952 році 50 відсотків а в 1962 році вже 68 відсотків. Китайці заявляють офіційно, що їхня релігія є християнська та що місіонерська діяльність є дуже активна і її проводять католицькі священники, які знають китайську мову; вони є китайськими місіонерами з острова, де є також і школа та утримуються вищі школи та заклади.

У порті Луї є вища китайська школа, де живається т.з. пекінський діалект — це дає можливість молоді знаходити культурний зв'язок із батьківщиною своїх родичів.

Острів Маврикій — це многонаціональна держава: там є індійці індустриального вірування — 51 відсотків та індійці-мусульмани — 16.5 відсотків і креоли французького кореня — 28.7 відсотки. Серед усього населення китайська громада виявляє себе найбільше чітко — своєю організованістю, соціальною структурою та клубами, навіть спортивними клубами й глибоким прив'язанням до своєї національності, що приводить до окремого, почасті ізолюваного життя поруч інших національностей. Під час японської інвазії в 1937-45 роках серед китайців були виявлені великого патріотизму. Треба також зазначити, що серед усіх національностей острова тільки китайці мають свою торговельну палату, що дає про захист інтересів своїх членів. В уряді, цієї тепер незалежної держави, є китайський міністр справедливості. Китайці в питаннях голосування знаходять щирну підтримку з боку мусульманської громади, яка виступає відкрито проти лівих партій, зокрема т.з. радикальної групи, що має підтримку „маоїстів“, як твердить советський автор.

Громада в Озон Парку згадала урочисто генерала Т. Чупринку — Р. Шухевича

День 9-го березня надовго залишиться в пам'яті громади Озон Парку, Н. Й. В цьому дні громада Озон Парку віддала пошану великому синові української землі — п. ген. Чупринку — Романові Шухевичеві у 30-річчя його героїської смерті у бою з більшовицькою Москвою.

В цей день по Службі Божій о. крил. Л. Мудрий відправив панахиду за спокій душі полеглого Командира, під час якої присутні занесли свої молитви за здійснення плянів Тараса Чупринки, за здобуття незалежності для України, за яку боротьба триває по сьогодні. По полудні відбулась у церковній залі Святокова академія, яку приготував 51-й Відділ ООЧСУ.

Академію відкрив імпресивний референт Василь Босак, даючи сильне слово. Чупринку — доброго воїна й провідника, великого патріота, до якого бігли мали довіря, пошану і під проводом якого перетравили та довго у нерівній боротьбі з переважачими силами ворога. Він закликав присутніх повстанням з місць вшанувати впакого на полі бою героя одночасно мовчання, після якої голова Відділу ООЧСУ М. Вітенко прооречитував Декларції Молитву українського націоналіста, а присутні вислухали її стоячи.

Опісля хор при церкві Св. Духа в Брукліні відспівав дві пісні: „Друзі, вперед“ — муз. Б. Пюрка та „Ой, Морозе, Морозенку“ — муз. Людвигів. Хор хор невеликий, але під вправною рукою Лева Рейнарівича та при фортепіановим супроводі Т. Левницького, як звичайно, зарекомендувався дуже добре.

Вірш поета, а разом і члена УГВР Марка Босака, прогавно продекламувала колишня учасниця Студії Л. Крушельницької Надія Подолька. Наука учительки Лідії Крушельницької було сільно не змарнувалася в її випадку.

Святочну доповідь виголосив К. Василь, культурно-освітній референт Головної управи СУМА. Він говорив про українського легендарного героя найновіших часів і виявляв зі завдання цілком задовільно. Доповідач коротко згадав про життєвий шлях сл. п. Романа Шухевича до часів Другої світової війни. Він — член ОУН, в'язень польських тюрем і Берези Картузької, бойовик на Закарпатській Україні, а головне — славний борець бою УПА під час Другої світової війни. І хоч та боротьба була нерівна, то все

ж такі УПА під проводом ген. Т. Чупринки виказала стільки завзяття, патріотизму і бойового вміння, що сама Москва не була в силі її поконати і аж мусіла заключити потрійний договір з Польшею і Чехо-Словаччиною, щоб подолати УПА.

В тій боротьбі на плечі генерала Чупринки впає не лише військовий провід, але і провід цілого народу, бо без підтримки народу УПА не вдержалася б так довго. Рівнож Чупринка був головою УГВР, провідником ОУН в краю, і звідти вів і закордонну політику. Командир УПА оснував Бльох поневолених народів, звернувши увагу на еміграцію, висилаючи своїх зв'язових закордон зі зверненнями об'єднатися. Діяльність і постать сл. п. генерала Тараса Чупринки стали для нас легендою й такою майбутнє в історії для майбутніх поколінь.

Дует — Валя і Катерина Наливайко — виконав дві повстанські пісні: „Вже вечір вечорі“ і „Гей степами обиди“ — муз. О. Плешкевича. Учні з місцевої Школи бандуристів відспівали при аккомпаніменті бандури шість пісень: „Український марш“, „Марш українських кіношників“, „Захрились галичанки“, „Ходили по садочку“, „Взяв би я бандуру“ та „Іхав стрілець“. У виступі брали участь: Н. Гончаренко, Івашишин, Ходола, Васло, Пальчинський, Мудрик, Гаткі та Левницький.

З дуетом виступили також маестро Л. Рейнарівич і Т. Шайда. Вони відспівали: „Марш полеглим“ — муз. Кітасого, і „Любимо тебе, Україно“ — муз. І. Костецького. Їх виступ, як звичайно, дуже подобався. Поєму „Р. Володимир“, присвячену головному командирові УПА ген. Т. Чупринку, декламувала добре дружинниця СУМА з Нью Йорку І. Квасний, вже відомою нашої публіці з попередніх виступів.

З двома сольовими піснями виступив маестро Лев Рейнарівич, співаючи „Дулово невольника“ — муз. Барнича, та „Чупринку“ — муз. О. Карповича. Виступ Л. Рейнарівича, колишнього оперового соліста, не потребує коментарів! Програму закінчив хор церкви Св. Духа в Брукліні двома піснями: „Світлий місяць“ — пісня УПА — муз. О. Плешкевича, та „За волю вітчизни“ — муз. М. Фоменка. Цю вдалу імпрезу закінчено національним гімном.

В.З.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ФРАНКО ГУРАЛЬ, член УНС Відділ 387 у Вільямс-Бік, Конн., помер 14 лютого 1980 р. на 85-му р. життя. Нар. 1894 р. в Бірбі, Україна; членом УНС став у 1940 р. Залишив у спадку Марта Конак, Саді Меронек, Теодора Гураля, Петра Гураля, Анну Горек, Катерину Грін і Павлину Савалле. Похорон відбувся 16 лютого 1980 р. на Нью Ст. Меріс цвинтарі в Калчестер, Конн.

Вічна Ному Пам'ять!
І. Олійник, секр.

СЕМЕН АНТОНІШИН, член УНС Відділ 5 св. Миколая в Асторі, Н. Й., помер 15 лютого 1980 р. на 88-му р. життя. Нар. 1891 р. в Грині, Бірбі, Зах. Україна; членом УНС став у 1940 р. Залишив у спадку дружину Анну, сина Івана, дочку Катерину, 4 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 19 лютого 1980 р. на цвинтарі Кальварі в Бусайд, Конн., Н. Й.

Вічна Ному Пам'ять!
М. Хоманчук, секр.

ГІЛІРІН НОВОСЕЛСЬКИЙ, член УНС Відділ 267 ім. Тараса Шевченка у Вестбурі, Н. Й., помер 9-го лютого 1980 р. на 70-му р. життя. Нар. 1910 р. в Західній Україні; членом УНС став у 1963 р. Залишив у спадку дружину Марію і сина — Ореста і Зенона. Похорон відбувся 14 лютого 1980 р. на укр. кат. цвинтарі Голі Спрінг в Гамптон-Бург, Н. Й.

Вічна Ному Пам'ять!
Секретар

СТЕПАН СІРІЙ, член УНС Відділ 341 ім. Юліана Головинського у Віндзорі, Онт., помер 11 лютого 1980 р. на 80-му р. життя. Нар. 1900 р. в с. Рівдянів, пов. Тебоболь; членом УНС став у 1943 р. Залишив у спадку дружину Теклю і дві дочки: Марусю і Риту та 6 внуків. Похорон відбувся 14 лютого 1980 р. на цвинтарі Віндзор Меморіал Гарденс у Віндзор, Онт.

Вічна Ному Пам'ять!
Ірина Липинська, секр.

АНТІН КРИВИН, член УНС Відділ 211 св. Миколая в Стефен Айланд, помер 14 лютого 1980 р. на 81-му р. життя. Нар. 1898 р. в Західній Україні; членом УНС став у 1938 р. Залишив у спадку дружину Софію. Похорон відбувся 19 лютого 1980 р. на Моравіан цвинтарі у Стефен Айланд, Н. Й.

Вічна Ному Пам'ять!
Секретар

ПАРАСКА ТИМОЧКО, членка УНС Відділ 386 Т-ва Вільна Україна в Шарон, Пал., померла 15 лютого 1980 р. на 91-му р. життя. Нар. 1889 р. в Черепоків, Зах. Україна; членом УНС стала у 1930 р. Залишила у спадку три дочки: Гелені, Анну (заміжж.) і Етню; 3 синів: Володимира, Івана і Степана; 8 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 18-го лютого на цвинтарі укр. церкви в Овкленд, Шарон, Пал.

Вічна їй Пам'ять!
Секретар

Корисна праця 20-го Відділу УЗХ

20-й Відділ Українського Золотого Хреста відомий зі своїх педагогічних і харитативних зацікавлень. До них в першу чергу належать щорічні літні табори молоді, що мають свою тяглість дії впродовж 22-ох років на оселі ім. О. Ольжича, та опіка світличкою УЗХ у Філадельфії. Цим разом членство 20-го Відділу намітило щось нове — товариство зустріч, яка відбулася 8-го березня в залі „Тризуба“ під дещо гумористичною назвою „Великопостний осередок“.

Метою цього вечора було зустрітися в свободній товариській атмосфері з громадянством міста і пошукати коло прихильників УЗХ і його жертвенної й широко патріотичної діяльності, а при тому здобути певні фонди на стипендії для потребуючих дітей і молоді для їхньої участі в літніх таборах на оселі ім. О. Ольжича. Програму вела давня діячка УЗХ Володимира Кавка, яка своїм віршом гумористичним вступом внесла погідний настрій на залу, заповнену добірною публікою.

В розвагову програму входили вокальні й музич-

ні точки та гумористична частина: Надія Волянчик-Чермеринська, сопрано, виконала дві пісні М. Лисенка, а проф. Петро Прус відграв на скрипці „Сарабанду“ С. Баха та власну композицію з історичною тематикою. Відомі вже серед нас — талановиті сестри Михайлокієвич, виконали в'язанку народних жартівливих пісень, а Микола Кавка-Мамейний вибір анекдотичного й сатиричного матеріалу, наважши співзвучний контакт з цілою залю. Веселий настрій і оплески були виявом задоволення з програми.

Наймолодші учасники вечора допомогли витягнути шасливі виграші, а вікні розіграно цінну картину Колесара, яку подарував на потреби таборів молоді Петро Генгало в пам'ять покійної Дружини Оксани. Добірний буфет був доповненням для товариської атмосфери вечора.

Так спільним трудом членки 20-го Відділу Українського Золотого Хреста збудили деякі кошти для таборів молоді й для біжучих потреб світлички УЗХ.

Н.Н.

Вступайте в члени УНС

Нема то як на

СОЮЗІВЦІ

ОСЕЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Найкраще місце відпочинку і вакацій в Кетскипських горах біля м. Кергонксон, Н. Й.

Замовляйте місяць завчасу на: КІМНАТИ — на незрівняний вакаційний побут на СОЮЗІВЦІ!

Гірська природа, відновлені кімнати, домашня кухня, 8 тенісових кортів, відбаванкові площі, опімішний розмір басейн, мистецькі і розвагові імпрези, забави та багато інших угодівень.

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР

для ХЛОПЦІВ і ДІВЧАТ у віці 12-18 р. 21-го червня — 2-го липня 1980 р.

ДИТЯЧИЙ ТАБІР

(від 7-11 р.) ХЛОПЦІ від 21-го червня — 5-го липня 1980 р. ДІВЧАТА від 5-го липня — 19-го липня 1980 р.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

від 20-го липня — 9-го серпня 1980 р.

КУРСИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ

від 10-го серпня — 23-го серпня 1980 р.

Ім'я,

прізвище

Адреса

Замовлення вислати:

Ukrainian National Association Estate
Kerhonkson, N.Y. 12446 Тел.: (914) 626-5641

ПОВІДОМЛЕННЯ

Адміністрації „Свободи“

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПОДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГолошень

якщо попередні рахунки НЕ БУДУТЬ ВИРАВНЯНІ

Окремих пистів в тій справі не будеться відписувати.

АНТІН СКОРИК, член УНС Відділ 277 св. Івана в Гартфорд, Конн., помер 7 лютого 1980 р. на 63-му р. життя. Нар. 1916 р. в Гартфорд, Конн.; членом УНС став у 1963 р. Залишив у спадку дружину Марію, маму — Юлію, сина Антона, брата Володимира і сестру Анну. Похорон відбувся 11 лютого 1980 р. на (новім) цвинтарі св. Марії в Колчестер, Конн.

Вічна Ному Пам'ять!
Секретар

ВЕРОНІКА СЕНДЕЦЬКА, членка УНС Відділ 383 св. Петра і Павла в Бриджпорт, Пал., померла 9-го лютого 1980 р. на 63-му р. життя. Нар. 1917 р. в Потсдам, Пал.; членом УНС стала у 1938 р. Залишила у спадку чоловіка Тадеуша, сина Стефана, дочку Наталію і 2 внуків. Похорон відбувся 13 лютого 1980 р. на цвинтарі св. Петра і Павла в Кінг оф Пруїд, Пал.

Вічна їй Пам'ять!
Н. Хома, секр.

ДМИТРО ГАВРИЛЮК, член УНС Відділ 379 ім. Юрія в Чикаго, Іл., помер 14 лютого 1980 р. на 56-му р. життя. Нар. 1923 р. в Торонто, Канада; членом УНС став у 1949 р. Залишив у спадку дружину Марію, сина — Романа і Стефана; дочку Ольгу і 4 внуків. Похорон відбувся 16 лютого 1980 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Іл.

Вічна Ному Пам'ять!
Михайло Семкін, секр.

КАТЕРИНА НАСПІНСЬКА, членка УНС Відділ 133 ім. Богдана Хмельницького, померла 14 лютого 1980 р. на 88-му р. життя. Нар. 1892 р. в Польщі; членом УНС стала у 1926 р. Залишила у спадку дочку Юлію. Похорон відбувся на цвинтарі Гейт оф Гевен в Гамптон-Бург, Н. Й.

Ярослав Лесків, секр.

ПАВЛО ГРИНЧИШИН, член УНС Відділ 221 св. Стефана в Чикаго, помер 15 лютого 1980 р. на 84-му році життя. Нар. 1896 р. в селі Кривин, Україна; членом УНС став у 1939 р. Залишив у спадку дружину Юлію, братів Тимотея і Юліана, сестри — Надію, Юзефу і Михайлину та близьку і дальшу родину в Америці в Україні. Похорон відбувся 20 лютого 1980 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго.

Вічна Ному Пам'ять!
В. Карачевський, секр.

● HELP WANTED ●

● FEMALE ●

ПОШУКУЄТЬСЯ

ЖІНКУ

у віці від 20-40 р., до праці в Капітанії — догляд маленьких дітей і легка домашня праця. Помешкання при родині. Платня згідно з домовленням. Українська мова обов'язкова. По ближчій інформації проситися телефонувати (212) 638-1739 в год 11-2 днів.

● FOR SALE or FOR RENT ●

FURNISHED STUDIO

APARTMENT

Directly on the ocean in Pompano, Florida for rent or sale. Heated pool and sauna.

Contact — Mrs. A. Gliva
8301 — N.W. 57 Place
Ft. Lauderdale, Fla. 33321
Tel.: (305) 721-6678 — Home
SUMMER SPECIAL RATES

● FUNERAL DIRECTORS ●

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами

в NEW YORK, BROOKLYN,

BROWN, X. OKOLICHYX

КОНТРОЛЬОВАНА

ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y.

ORegion 4-2568

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE

3535 East Tremont Avenue

BRONX, N.Y. 10465

Tel.: 863-3475

191 Avenue "A"

NEW YORK, N.Y. 10009

Тел.: 674-3630

Директор ЯОСІФ

СЕНКОВСЬКИЙ